

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดและแหล่งท่องเที่ยวที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยจะนำเสนอเนื้อหาตามลำดับดังนี้

1. เอลักษณ์ของโฮมสเตย์
2. สภาพพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ (กายภาพ วัฒนธรรม ที่ตั้ง การกระจายและการเข้าถึง)
3. การจัดการท่องเที่ยวแบบ โฮมสเตย์ (ความพร้อมในด้านที่พัก อาหารและโภชนาการ ความปลอดภัย การจัดการ กิจกรรมการท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อม)
4. กลุ่มนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ (เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้และความสนใจ)
5. ลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของแหล่งท่องเที่ยว
6. ข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการศึกษานเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดและแหล่งท่องเที่ยวที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวจำนวน 90 คน ผู้ประกอบการจำนวน 18 คน หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจำนวน 8 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวจำนวน 96 คน ผู้ประกอบการจำนวน 6 คน หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจำนวน 7 แห่ง สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. เอลักษณ์ของโฮมสเตย์ทั้งที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดและที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีลักษณะที่แตกต่างกัน 5 ด้าน คือ ภูมิประเทศของแต่ละพื้นที่ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น อาชีพหลักของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่มีเอกลักษณ์ทางสังคมที่คล้ายกันคือความเป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยว
2. สภาพพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ของโฮมสเตย์ทั้งที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดและที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด 3 ด้านคือ ลักษณะภูมิประเทศ

ของแต่ละพื้นที่ วัฒนธรรมด้านการประกอบอาชีพและที่ตั้งของโฮมสเตย์ แต่มีความคล้ายกัน 5 ด้าน คือ ลักษณะภูมิอากาศของทั้งสองพื้นที่ วัฒนธรรมของอันดามัน ขนบธรรมเนียมประเพณี การกระจายตัวของโฮมสเตย์และการคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

3. การจัดการท่องเที่ยวของโฮมสเตย์ทั้งกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดและอำเภอ อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีความคล้ายกันในการให้คำแนะนำและจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งสนับสนุนให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและให้ความร่วมมือกับชุมชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

นักท่องเที่ยวส่วนมากของทั้งสองแห่งมีความพึงพอใจในแต่ละระดับแตกต่างกันคือ ความพึงพอใจมากที่สุด นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์กิ่งอำเภอเกาะช้างมีความพึงพอใจโดยรวม ขณะที่ นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์อำเภออัมพวามีความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อม (บรรยากาศบริเวณที่พัก)

ความพึงพอใจมาก นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์กิ่งอำเภอเกาะช้างมีความพึงพอใจในการ จอมที่พัก ขณะที่นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์อำเภออัมพวามีความพึงพอใจด้านความพร้อมของที่พัก

ความพึงพอใจปานกลาง นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์กิ่งอำเภอเกาะช้างมีความพึงพอใจด้าน การทำให้เกิดความเข้าใจในเอกลักษณ์ ขณะที่นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์อำเภออัมพวามีความพึงพอใจ ด้านป้ายบอกทาง

ความพึงพอใจน้อย นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์กิ่งอำเภอเกาะช้างมีความพึงพอใจด้านการทำ ให้เกิดความเข้าใจในเอกลักษณ์ ขณะที่นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์อำเภออัมพวามีความพึงพอใจด้าน มูลค่าเพิ่ม (สินค้าพื้นเมือง, ของที่ระลึก) และด้านป้ายประชาสัมพันธ์การเดินทางท่องเที่ยว

ความพึงพอใจน้อยที่สุด นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์กิ่งอำเภอเกาะช้างมีความพึงพอใจด้าน ความพร้อมของที่พักและด้านป้ายบอกทางน้อยระดับเดียวกัน ขณะที่นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์อำเภอ อัมพวามีความพึงพอใจด้านมูลค่าเพิ่ม (สินค้าพื้นเมือง, ของที่ระลึก) ป้ายประชาสัมพันธ์แหล่ง ท่องเที่ยวและป้ายประชาสัมพันธ์การเดินทางท่องเที่ยวน้อยระดับเดียวกัน เช่นกัน

4. กลุ่มนักท่องเที่ยวของโฮมสเตย์ทั้งกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดและอำเภอ อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ระหว่างเดือนพฤษภาคม-เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2549 มีความแตกต่าง กันในเรื่องข้อมูลส่วนตัวเพราะที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง นักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นเพศชาย มีช่วงอายุ ระหว่าง 41-50 ปี มีการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรีและมีอาชีพรับข้าราชการ ในขณะที่อำเภอ อัมพวา นักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว แต่รายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนมากของโฮมสเตย์ทั้งสองแห่งมี รายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาทเท่ากัน ขณะที่ความสนใจในการเลือกมาท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวทั้งสองแห่งมีความแตกต่างกัน ด้านภูมิประเทศ วัฒนธรรม อาชีพหลัก ภูมิปัญญา

ท้องถิ่นและกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่สิ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเหมือนกันทั้งสองแห่งคือ ความสนใจอยากเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเป็นมิตรไมตรีของคนในชุมชน ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งของทั้งสองแห่งเคยท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์มาก่อนและเคยพักซ้ำที่โฮมสเตย์แห่งเดิม ซึ่งพาหนะที่ใช้ในการเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนมากของทั้งสองแห่งมีความแตกต่าง และมีเพื่อนร่วมเดินทางแตกต่างกัน และนักท่องเที่ยวส่วนมากของทั้งสองแห่งให้ความเห็นว่ามีความชัดเจนของเส้นทางในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย

5. ลักษณะเด่นและลักษณะค้อยของโฮมสเตย์ทั้งกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดและอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทั้งสองแห่งมีความคล้ายกันคือ มีเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม และมีการท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชน และลักษณะค้อยของแหล่งท่องเที่ยวที่เกาะช้างคือ มีป่าชายหาดมีจำนวนมากและจัดวางไม่เป็นระเบียบทำให้เสียทัศนียภาพจึงควรปรับปรุงเรื่องจำนวนและการจัดวางป่าชายหาด ไม่มีจุดชมวิวยุคใหม่ชัดเจนจึงควรปรับปรุงถนนและไหล่ทาง และลักษณะค้อยของแหล่งท่องเที่ยวที่อำเภออัมพวาคือ ป้ายบอกทางไม่ชัดเจนจึงควรปรับปรุงป้ายบอกทาง การประชาสัมพันธ์มีน้อยจึงควรปรับปรุงเรื่องการประชาสัมพันธ์ รูปแบบการบริการและมาตรฐานยังไม่ชัดเจนจึงควรปรับปรุงให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและควรปรับปรุงทัศนียภาพเพิ่มเติม

6. แนวทางการพัฒนาหรือส่งเสริมการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ของทั้งกิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดและอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ควรได้รับคล้ายกันในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กำหนดรูปแบบการบริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน การดูแลความสะอาดของที่พักและห้องน้ำ ปรับภูมิทัศน์โดยรอบให้มีความสวยงาม การปลูกจิตสำนึกให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งผู้ประกอบการ ชุมชนและนักท่องเที่ยวมีความรัก ความห่วงใย ธรรมชาติ และทำความเข้าใจรูปแบบการจัดโฮมสเตย์ที่แท้จริง

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาที่ได้เป็นผลการศึกษาระหว่างเดือนพฤษภาคม-เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2549 แยกเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. โฮมสเตย์ของทั้งกิ่งอ.เกาะช้าง จังหวัดตราดและอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีความแตกต่างกันในด้านภูมิประเทศ ส่งผลทำให้วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและอาชีพหลักของชาวชุมชนนั้น ๆ แตกต่างกันไป รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตของชาวชุมชน ตลอดจนความเป็นมิตรที่มีต่อนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวต่างให้ความสนใจมาเยี่ยมชมและทำให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เกิดขึ้น กิ่งอำเภอเกาะช้างมีเป็นพื้นที่เป็นเกาะและ

ภูเขาสูง มีป่าอุดมสมบูรณ์และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความหลากหลาย ภูมิอากาศมีความชุ่มชื้น มีวิถีชีวิตที่น่าสนใจตามแบบชาวเกาะ มีอนุสรณ์สถานยุทธนาวีรำลึกถึงวีรกรรมของทหารกล้า และอำเภออัมพวาเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีความสงบ ร่มรื่น มีภูมิอากาศเย็นสบาย มีวิถีชีวิตเรียบง่ายตามแบบชาวสวนและมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกหลายแห่งเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ดังที่ อารักษ์ โพธิ์ทัด, ศศิธร พลัดเดช และจินนา ดันสรวิพุธ (2546, หน้า 12) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้แก่ การมีที่ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมเป็นเขตภูมิศาสตร์ที่เป็นศูนย์กลางภูมิภาค มีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นจำนวนมากและหลากหลาย ตลอดจนมีวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีที่น่าสนใจ และประชากรมีเอกลักษณ์ความเป็นไทยที่อ่อนน้อมและเป็นมิตรในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าแหล่งท่องเที่ยวทั้งสองแห่งต่างก็ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดีถึงแม้จะไม่ใช่อุดทุนการท่องเที่ยวก็ตาม เพราะแหล่งท่องเที่ยวทั้งสองแห่งต่างก็มีความน่าสนใจ อีกทั้งยังอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวก็ทำได้โดยสะดวกเพราะมีถนนตัดผ่านเข้าถึง ไม่ว่าจะเดินทางด้วยรถส่วนบุคคลหรือเดินทางด้วยรถโดยสารสาธารณะก็เช่นกันเพราะมีจุดต่อรถสามารถเดินทางต่อไปแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวก

2. กลุ่มนักท่องเที่ยวกับความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากช่วงที่ศึกษาวิทยานิพนธ์นี้ การเก็บแบบสอบถามทำในช่วงเดือนพฤษภาคม-เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2546 ซึ่งจากการศึกษาพบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งสองแห่งมีเหตุผลของการเลือกมาเที่ยวแตกต่างกัน โดยอันดับแรกในการเลือกมาเที่ยวของนักท่องเที่ยว โสมสเดชที่เกาะช้างเพราะมีภูมิประเทศที่สวยงาม ในขณะที่นักท่องเที่ยวเลือกท่องเที่ยว โสมสเดชที่อัมพวาเพราะมีความเงียบสงบ อีกทั้งความเป็นมิตรและความมีน้ำใจไมตรีของเจ้าของบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยวทำให้เกิดสัมพันธภาพอันดีแก่ทั้งสองฝ่าย เพราะเหตุนี้จึงสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวทั้งสองแห่งเคยกลับมาพักซ้ำที่โสมสเดชแห่งเดิม นับว่าเป็นความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวในขณะที่ยังการท่องเที่ยวแบบโสมสเดชกำลังนิยมเป็นที่แพร่หลาย มีความสอดคล้องกับที่ เนาวรัตน์ พลายน้อย (2540, หน้า 49) ได้กล่าวไว้ว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีภาวะการแข่งขันระดับประเทศสูงมาก จึงต้องมีการปรับกลยุทธ์ทางการตลาดให้สามารถแข่งขันและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ สิ่งที่ควรดำเนินการไปพร้อมกันคือการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ มีศักยภาพให้นักท่องเที่ยวกล่าวถึงในแง่ดีงาม อีกทั้งแนะนำผู้อื่นและตนเองกลับมาท่องเที่ยวซ้ำอีก

3. ผู้ประกอบการ โสมสเดชที่อำเภออัมพวา หักรายได้จากการท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเข้ากองทุนเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชน ซึ่งทำให้มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในชุมชนทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ทั้งในด้าน

การบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรส่วนรวม การช่วยกันอนุรักษ์ทั้งวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม ให้อยู่ ซึ่งมีความคล้ายกับชุมชนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งเขาหลวง หมู่บ้านคีรีวงซึ่งได้ชื่อว่าเป็นหมู่บ้านอนุรักษ์ต้นแบบของจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังที่ สายสุนีย์ สิงห์พันธ์ (2548) ได้กล่าวถึงสิ่งที่น่าชื่นชมของชาวคีรีวงนอกเหนือจากความสามัคคี มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย การพึ่งพาตนเองในชุมชนแล้ว ยังมีการบริหารจัดการของชุมชนที่ดี ทั้งในเรื่องการรักษาสภาพธรรมชาติของป่าเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศและการบริหารจัดการการเงิน โดยนำผลกำไรที่ได้ไปสร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่น

4. ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากธุรกิจการท่องเที่ยวมีหลายด้านด้วยกัน ข้อหนึ่งคือ ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวซึ่งเป็นผลมาจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ทำให้ในท้องถิ่นมีเงินทุนหมุนเวียน ข้อสองคือการสืบสานวัฒนธรรมและวิถีชีวิตระหว่างรุ่นสู่รุ่นให้รู้จักและมีความรักในท้องถิ่นตนเองมากขึ้น สามารถถ่ายทอดให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ ซึ่งเป็นผลดีที่คนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเผยแพร่วัฒนธรรมและวิถีชีวิตให้คนภายนอกได้รู้จักเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ (2540, หน้า 58) ที่กล่าวถึง การสนับสนุนให้การท่องเที่ยวพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว สร้างรายได้และสร้างความพอใจให้กับเจ้าของท้องถิ่น ในขณะเดียวกันก็ยังสามารถรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิม และสภาพแวดล้อมที่ดีงามให้คงอยู่ต่อไป

5. ปัญหาที่พบในการท่องเที่ยว การขยายตัวของเศรษฐกิจที่รวดเร็วเกินแผนที่วางไว้ มีผลกระทบในด้านระบบสาธารณูปโภคที่ขยายตัวตามไม่ทัน การจัดการทั้งในด้านการวางแผนรองรับนักท่องเที่ยว การกำหนดรูปแบบบริการ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ความเข้าใจในรูปแบบการท่องเที่ยว ซึ่งทำให้เกิดปัญหาทั้งผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับ วุฒิชชาติ สุนทรสมัย และคณะ (2548) ได้กล่าวถึงจุดอ่อนของการท่องเที่ยวที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง ได้แก่ การขาดทักษะด้านการตลาด โดยเฉพาะการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการนักท่องเที่ยว ตลอดจนยังไม่สามารถใช้เทคนิคการบริการลูกค้าที่เหมาะสม ขาดวิธีการสื่อสารกับตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดมาตรฐานในการกำหนดราคาบริการ ขาดการทำบัญชีให้เป็นระบบและขาดทักษะสื่อสารกับตลาดใหม่ ซึ่งอาจทำให้นักท่องเที่ยวสนใจเลือกท่องเที่ยวในแหล่งอื่น ทำให้ผู้ประกอบการที่กิ่งอำเภอเกาะช้างเสียโอกาสได้

6. ความสำคัญที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้มีความเกี่ยวข้องกับสาขาเทคโนโลยีภูมิศาสตร์ คือ ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System หรือ GIS) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการข้อมูลพื้นที่ให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ จากการทำงานมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กับพื้นที่ภูมิศาสตร์อยู่มาก เพราะการวิเคราะห์หรือตัดสินใจหลาย

อย่างขึ้นอยู่กับแผนที่เช่น การประเมินพื้นที่เสียหายจากสถานการณ์น้ำท่วมหรือภัยแล้ง งานดูแลรักษาป่า งานผังเมือง การจ่ายน้ำของกรมชลประทาน โดยรัตนารุจิรกุล (2541, หน้า 52) กล่าวถึงระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหลายประเภทเข้าด้วยกันได้ จึงให้คำตอบได้อย่างน้อย 5 ประเภทคือ ที่ตั้ง สถานการณ์ แนวโน้ม รูปแบบและสถานการณ์จำลอง และมีขั้นตอนการทำงานที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญอีก 4 ขั้นตอนเพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) การแปลงข้อมูลเพื่อให้ใช้ได้กับซอฟต์แวร์ (Software) ของระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Data Entry) การจัดการข้อมูล (Data Management) การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) การนำเสนอข้อมูล (Data Outputting) ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง รวมถึงการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อไม่ให้สูญเสียทรัพยากรอย่างไร้ทิศทางและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ซึ่งจากการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Data) แบบข้อมูลแสดงทิศทาง (Vector Data) ประเภทนิคจุด (Point) แสดงตำแหน่งที่ตั้งสถานที่สำคัญต่างๆ ประเภทนิคเส้น (Line) แสดงขอบเขตของพื้นที่ศึกษา เส้นทางคมนาคมและเส้นทางน้ำ และประเภทนิคพื้นที่ (Area) แสดงแหล่งน้ำ อีกทั้งยังได้ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (Non-Spatial Data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ สามารถจัดเก็บในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างทางธรณี แหล่งน้ำ แม่น้ำ และเขตการปกครอง เป็นต้น เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการใช้ทรัพยากรเชิงพื้นที่ได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่องการศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราดและแหล่งท่องเที่ยวที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ร่วมกับการที่มีโอกาสสอบถามจากผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์บางส่วน ทำให้ทราบว่าผู้ประกอบการเอาใจใส่และอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวอย่างมาก ซึ่งพิจารณาในด้านของนักท่องเที่ยวก็ถือเป็นเรื่องดีและทำให้นักท่องเที่ยวสนใจที่จะมาท่องเที่ยวกันมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาในด้านการอนุรักษ์ก็อาจเกิดความเสี่ยงที่วัฒนธรรมจะมีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ในการจะพัฒนาข้อใดๆ เพื่อการอำนวยความสะดวก จึงควรพิจารณาจากข้อเสนอแนะใน 6 ประเด็นดังนี้

1. การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เป็นการท่องเที่ยวที่เจ้าของบ้านและนักท่องเที่ยวต่างเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน จึงควรส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรู้จักกิจกรรมของชุมชนและการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่แท้จริงก่อนที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว เพื่อจะได้เข้าใจและไม่เรียกร้องสิ่งอำนวยความสะดวกจนทำให้วัฒนธรรมบิดเบือนจาก

สภาพที่แท้จริง เพราะมีความเป็นไปได้ที่เจ้าของบ้านจะสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวเพื่อผลประโยชน์ทางการค้าโดยการอำนวยความสะดวกในทุกสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการ ทำให้รูปแบบการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวิถีชีวิตที่แท้จริงเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างความรู้ความเข้าใจและควรวางกรอบให้ชุมชนเพื่อความเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน เน้นการสื่อความหมายและปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและวิถีชีวิตของชุมชนแบบดั้งเดิมให้คงไว้ นำวัฒนธรรมที่มีแต่เดิมกลับมาใช้เพื่อไม่ให้วัฒนธรรมเลือนหายไป ซึ่งภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกัน โสมสเดชของทั้งกิ่งอำเภอเกาะช้างและอำเภออัมพวา ควรนำเสนอเอกลักษณ์ของชุมชนเป็นเรื่องเด่นให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักแพร่หลาย เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน การนำเสนอการท่องเที่ยวอื่นๆเป็นเรื่องราวรองลงมา

2. ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จึงควรวางแผนพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้ดี ทั้งในด้านการกักเก็บน้ำจัดไว้ใช้ในฤดูแล้ง การบำบัดน้ำเสียก่อนทิ้ง และระบบการกำจัดขยะ

3. การจัดการท่องเที่ยว ควรกำหนดรูปแบบการปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวและบริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกกลุ่ม ควรเน้นเรื่องความสะดวกของห้องน้ำและห้องนอน ซึ่งกลุ่มผู้จัดโสมสเดชควรเชื่อมโยงเครือข่ายการให้บริการระหว่างกลุ่มเพื่อจะได้ทำกิจกรรมไปในลักษณะและแนวทางเดียวกันโดยมุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มในด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตมากกว่าการคำนึงถึงผลกำไร ซึ่งเป็นการช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

4. การคมนาคม การเดินทางเข้าถึงโสมสเดชบางแห่งทำได้ยาก ดังนั้นหากมีระบบการขนส่งสาธารณะให้ชัดเจน ก็ทำให้มีความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจจะไม่จำเป็นต้องใช้รถส่วนตัวในการเดินทาง ทำให้ประหยัดพลังงาน ลดมลพิษ ไม่ต้องกังวลกับเรื่องที่ยอดรถ และยังสามารถสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นอีกหนึ่งทาง

5. การรักษาสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อม หากมีการปรับปรุง ก่อสร้างหรือการต่อเติมอาคารที่พักอาศัย ควรรักษาเอกลักษณ์ดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุดและควรก่อสร้างให้กลมกลืนกับธรรมชาติหรือสภาพแวดล้อม เพื่อไม่ให้เสียความสวยงามทางทัศนียภาพ

6. ควรช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพราะการท่องเที่ยวจะยั่งยืนยาวนานอยู่ได้ ถ้าธรรมชาติยังมีความงามและวัฒนธรรมไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของวัตถุนิยม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ โดยเลือกศึกษาช่วงเวลาตลอดปี เพื่อให้ผล

การศึกษาเปรียบเทียบมีความชัดเจนมากขึ้นและควรมีการศึกษาโดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของ
นักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มเพิ่มเติมอีกด้วย

2. ศึกษาความต้องการเรียนรู้ท้องถิ่นของนักท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแบบ

โฮมสเตย์

3. ศึกษาทิศทางการขยายตัวของบ้านพักที่จัดโฮมสเตย์

4. ศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากที่ดินในเขตอำเภอที่มีการจัด

โฮมสเตย์